

Σημεία ομιλίας της Γενικής Γραμματέως Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών Αλεξάνδρα Σδούκου στο Webinar του IENE

«Ο Δρόμος προς την Απολιγνιτοποίηση: Προβλήματα, Προκλήσεις και Ευκαιρίες»

Οι 6 σταθμοί και τα επόμενα βήματα στην πορεία προς ένα βιώσιμο μέλλον για τις λιγνιτικές περιοχές

Στην πρόοδο που έχει συντελεστεί μέσα στον τελευταίο ένα χρόνο, καθώς και στα επόμενα βήματα για τη δίκαιη μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών της χώρας αναφέρθηκε αναλυτικά η Γενική Γραμματέας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, κυρία Αλεξάνδρα Σδούκου, χαιρετίζοντας το Webinar του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (IENE).

«Δεν μας αρκεί απλά να διεκπεραιώσουμε την ενεργειακή μετάβαση. Θέλουμε η Δυτική Μακεδονία και η Μεγαλόπολη στο τέλος αυτής της δεκαετίας να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή» είπε χαρακτηριστικά, επισημαίνοντας ότι το υφιστάμενο παραγωγικό μοντέλο των λιγνιτικών περιοχών «οδήγησε στην εγκατάλειψη λοιπών τομέων και κλάδων, πλην του κλάδου ενέργειας-εξόρυξης, και αυτό δεν έχει να κάνει μόνο με την έλλειψη ιδιωτικών επενδύσεων, αλλά και με την έλλειψη υποδομών. Οι τομείς αυτοί θα πρέπει, εδώ και τώρα, να “στηθούν” ξανά στα πόδια τους».

Όπως τόνισε, κατά την ομιλία της, η κυρία Σδούκου «απολιγνιτοποίηση και δίκαιη μετάβαση θα συντελεστούν με την κοινή εμπλοκή όλων των stakeholders: τοπικές κοινωνίες, κράτος και ΔΕΗ. Όλοι μαζί θα πρέπει να συμφωνήσουμε στον κοινό στόχο, τα μέσα και τον χρόνο επίτευξης. Ο στόχος, και πιστεύω πως όλοι συμφωνούμε σε αυτό, είναι ένα διαφοροποιημένο, ισορροπημένο, βιώσιμο παραγωγικό μοντέλο. Αυτό ακριβώς κάνει το Master Plan της Απολιγνιτοποίησης».

Εν συνεχεία, εξάironτας τη συμβολή της Συντονιστικής Επιτροπής ΣΔΑΜ, υπό τον κ. Κωστή Μουσουρούλη, η Γενική Γραμματέας παρέθεσε έξι θέματα-σταθμούς της προόδου που συντελέστηκε τον τελευταίο έναν χρόνο, ως εξής:

1. Η λειτουργία των τηλεθερμάνσεων

Με τη συνεργασία όλων των εμπλεκομένων φορέων, σχεδιάστηκε και τέθηκε σε εφαρμογή ένα συνεκτικό σχέδιο για την αδιάλειπτη και αδιατάρακτη λειτουργία των τηλεθερμάνσεων. Κεντρική ιδέα είναι η διασύνδεση όλων των σημείων παραγωγής με όλα τα σημεία κατανάλωσης και η διαμόρφωση ενός επιχειρηματικού σχήματος με τη σύμπραξη των δημοτικών επιχειρήσεων των τριών πόλεων. Πρόκειται για επενδύσεις, ύψους 170 εκατ. ευρώ. Επίσης, δόθηκε λύση για τις περιοχές Φλώρινας και Μεγαλόπολης που δεν διαθέτουν τηλεθερμάνσεις.

2. Ο χωρικός σχεδιασμός.

Πρόκειται για ένα περίπλοκο ως προς τον σχεδιασμό θέμα, το οποίο απαιτεί την ανάλυση πληθώρας στοιχείων που σχετίζονται με τις υφιστάμενες χρήσεις γης. Προχωρήσαμε λοιπόν στη θεσμοθέτηση των Ζωνών Απολιγνιτοποίησης (Ζ.ΑΠ.) και ολοκληρώθηκε ο ψηφιακός χάρτης των Ζ.ΑΠ. επί του οποίου αποτυπώθηκε αναλυτικά η πρώτη ενδεικτική και ρεαλιστική χωροθέτηση των χρήσεων γης, των δεσμευμένων περιοχών, του συγκοινωνιακού δικτύου, των δικτύων μεταφοράς ενέργειας, των ψηφιακών μοντέλων εδάφους, των θεσμοθετημένων χρήσεων γης, των κατευθύνσεων χωρικών κανόνων κ.λπ. Η πλήρης και σωστή αποτύπωση των χρήσεων γης θα γίνει με την εκπόνηση των βασικών μελετών των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΠΣ). Οι τεχνικές προδιαγραφές έχουν ολοκληρωθεί και σύντομα θα προκηρυχθούν.

3. Οι αποκαταστάσεις εδαφών.

Η αποκατάσταση και η αναπροσαρμογή της χρήσης των εδαφών συνιστούν την επιτομή της διαδικασίας απολιγνιτοποίησης. Αναμένουμε την έγκριση χρηματοδότησης του προγράμματος με πόρους, ύψους 300 εκατ. ευρώ, από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

4. Επενδυτικά και Αναπτυξιακά Κίνητρα

Ένα πολύ σημαντικό θέμα, προκειμένου να ενισχύσουμε τις επενδύσεις. Αυτή την περίοδο, βρίσκεται σε φάση διαβούλευσης με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το ειδικό καθεστώς ενίσχυσης για

τις επενδύσεις που είναι απολύτως αναγκαίες και επιλέξιμες για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

5. Προώθηση μηχανισμών εφαρμογής και εργαλείων υποστήριξης

Δεδομένων των χρονικών περιορισμών του ΕΣΠΑ 2021-2027 και του Ταμείου Ανάκαμψης είναι απολύτως αναγκαία η ενεργοποίηση αποδοτικότερων, σε όρους ποιότητας και ταχύτητας, μηχανισμών και διαδικασιών. Στο πλαίσιο αυτό, μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της «Εγνατία Οδός ΑΕ», δημιουργείται νέος εξειδικευμένος φορέας, η «Μετάβαση ΑΕ», με στόχο την ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση των έργων στις περιοχές μετάβασης. Παράλληλα, έχει συγκροτηθεί Task Force για την οργανωμένη υποδοχή των ενδιαφερόμενων επενδυτών, σε συμφωνία με το Enterprise Greece.

6. Ειδικό Μεταβατικό Πρόγραμμα περιόδου 2020-2023

Στόχος του Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του οποίου έχει εγκριθεί από την Κυβερνητική Επιτροπή, είναι η κάλυψη των άμεσων αναγκών κατά το μεταβατικό διάστημα μέχρι την πλήρη ενεργοποίηση του Προγράμματος Δίκαιης Μετάβασης 2021-2027, αξιοποιώντας τους πόρους του υφιστάμενου ΕΣΠΑ και του Πράσινου Ταμείου. Έχουμε το λεγόμενο κοινωνικό πακέτο, ύψους 107 εκατ. ευρώ, για το οποίο μετά τη στενή συνεργασία της Τεχνικής Γραμματείας, του ΟΑΕΔ και του ΕΣΠΑ, ο ΟΑΕΔ δηλώνει ετοιμότητα ώστε να βγουν κάποιες πρώτες δράσεις στήριξης της απασχόλησης στον αέρα για την επόμενη διετία.

«Συγχρόνως, η μεγαλύτερη δουλειά πέφτει στην κατάρτιση των Εδαφικών Σχεδίων και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δίκαιης Μετάβασης 2021-2027 που αποτελούν προϋποθέσεις για να “ξεκλειδώσουν” τα κονδύλια του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» υπογράμμισε η κυρία Σδούκου.

Στην συνέχεια της ομιλίας της, ανέφερε ότι «το Σχέδιο για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, που μπαίνει πλέον για τα καλά σε φάση υλοποίησης, είναι μια μεγάλη ευκαιρία για τη Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη να απαλλαγούν από ένα μονοδιάστατο και επιζήμιο παραγωγικό μοντέλο και να αναπτύξουν μια σειρά από παραγωγικές δραστηριότητες που δεν έβρισκαν χώρο να εξελιχθούν μέσα στην

μονοκαλλιέργεια του λιγνίτη. Είναι ένα σχέδιο, που ο μόνος τρόπος να επιτύχει, και το πιστεύω ακράδαντα αυτό, είναι με τη συνεργασία και τη συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης και των πολιτών».

Τέλος, αναγνωρίζοντας ότι η ανησυχία των τοπικών κοινωνιών είναι κατανοητή, επισήμανε τα εξής: «Δεν πρόκειται για άλμα στο κενό. Όλες οι προτάσεις και τα βήματα που έχουν γίνει μέχρι τώρα, έχουν προκύψει μετά από εξαντλητική μελέτη, έρευνα και βέβαια διαβούλευση για περισσότερο από ένα χρόνο πια. Κι έτσι θα συνεχίσουμε, με ακόμα μεγαλύτερη προσήλωση. Και παρακολουθούμε τόσο στενά κάθε βήμα, ώστε να αναθεωρούμε και να επανασχεδιάζουμε πολιτικές όποτε απαιτείται».